Година II. Timişoara, (Темишвар) 20. Јула 1922. Бр. 19.

ГЛАСНИК

XXI

Црквени, школски и друштвени лист.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. 10. и 20. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Ţimişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

ИЗВЕШТАЈ

о раду епарх. управе од августа 1919. г. до данас.

А.) Рад епарх. Конзисторије од 1. априла 1920. до 7. маја 1922. године.

Службени извештаји.

П. Агрими пароху у Вел. Св. Миклушу због болести одређен је заменик. — Црквене општине Батања и Мађар Чанад додељене су Угарској; умољена је надлежна црквена власт, да исте општине додели подручју Епархије будимске. — Упућено је парох. звање у Свињици, да при богослужењу има спомињати Господина Георгија Епископа темишварског. — За свештенство је тражена припомоћ од Министарства Вера у Букурешту. — Свештенству је издат на мишљење предлог за уређење свештеничких такса. — Минист. Вера у Београду поднесени су Искази о свештенству и о имовном стању црквених општина. — Седиштем протопрезвитерата арадског проглашен је Вел. Св. Миклуш. — Умољен је Св. Архијерејски Синод за одлуку, да првостепене бракоразводне пресуде, ако се против истих уток не уложи — постају правомоћне. — Издата је о смрти Јована Новаковића окр. протопрезвитера темишварског и подпредседника епархијске Конзисторије наредба, да се покојник у свима црквама огласи и да му се осмодневни парастос одржи. Администрација протопрезвитерата темишварског поверена је Слободану Костићу епарх. бележнику. — За чиновништво и свештенство епархије оснива се мировински фонд са 1. IV. 1921. у који су сви подручни свештеници и чиновници дужни од својих берива, која примају од државе, уносити 10 %. — Објављена је смрт протопрезвитера Петра Агриме адм. протопрезвитерата арадског. Администрација протопрезвитерата арадског поверена је Урошу Ковинчићу пароху у Араду. Седиште протопрезвитерата арадског пренето је и враћено у Арад. — Издата је наредба свима парохијским звањима о уредном вођењу парохијског звања.

Администрације парохија.

Исидор Николић а. п. у Чакову разрешен је администрације у Парцу, и администрација поверена Урошу Јовановићу пароху у Дињашу. — Администрација парохије у Нађлаку по одласку јер. А. Поповића у СХС. поверена је јмн. Сергију Јовандићу, а парохија у Срп. Чанади, када је Мађ. Чанадски парох остао у Мађарској, јмн. Герману Јојићу. — Јмн. Илларион Сујић а. п. у Фењу именован је администратором парохије у Срп. Пардању са седиштем у Пардању. — За а. п. у Печки именован је јмн. Сергије Јовановић а. п. у Торњи с тим, да Торњу и даље администрира, али да станује у Печки. — Јмн. Стефан Илкић разрешен је адм. парохије у Т.-Фабрици а за администратора именован јер. Гавра Петровић, умировљ. свештеник. — На молбу, Милош Каћански разрешен је парохије у Иванди, подељен му је допуст од три месеца, а парохија поверена јер. В. Петровићу пароху у Срп. Сенмартону у администрацију. — Јер. Милоје Марцикић разрешен је парохије у Срп. Пожежени при прелазу у Краљ. СХС. — Админ. парохије у Фенлаку поверена је јмн. Милутину Јосићу брату ман. Бездина, но исти је због болести враћен у манастир а за администратора именован јмн. Дамаскин Рацков брат ман. Бездина. — За а. пар. у Лукаревцу именован је привремено у оскудици, јмн. Мирон Митровић брат ман. Боговађе. — По прелазу јер. Боривоја Грбића пароха у Кечи за пароха у Мраморак, админ. парохије кечанске предата је Максиму Стануловићу пароху у Немету. — За а. п. у Т.-Фабрици именован је Милоје Марцикић епарх. адм. референт. — Спиридон Обркнежевић разрешен је администрације парохије у Краљевцу и именован за а. п. Кечи. — Краљевац је додељен јмн. Мирону Митровићу а. п. у Лукаревцу. — Од адм. парохије у Нађфали разрешен је јер. Александар Грујић и за администратора исте постављен је јмн. Милутин Јосић. — Никанор Савић јмн. разрешен је од адм. парохије у Ђиру и Толвадији и постављен за протопрезвитератског капелана у Темишвару. — Јмн. Теодосије Суботић разрешен је админ. парохије у Свињици и постављен за а. п. у Ђиру и Толвадији, а парохија у Свињици поверена јмн. Мирону Бол-

гарићу. — Администрација парохије у Иванди поверена је јер. Васи Петровићу пар. у Срп. Сенмартону. — Вођење парох. звања темишварског поверено је протопрезвитератск. капелану јмн. Никанору Савићу. — Парохија у Вел. Св. Миклушу поверена је јмн. Викт. Љубичићу.

(Наставиће се.)

Неслужбени део.

Недеље и Празници.

Недеља 8. по Духовима. (Недеља св. отаца.) Јеванђ. од Мат. 5, 14—19. Ви сте светлост свету. Не може се град сакрити кад на гори стоји. Нити се пали жижак и меће под мерицу, него на свећњак, па светли свима, који су у кући. Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и славе оца вашега који је на небесима. Не мислите, да сам дошао да укинем закон или пророке. Нисам дошао да укинем него да испуним. Јер заиста вам кажем, док не прође небо и земља, ни једне јоте или једне цртице неће нестати из закона, док се све не изврши. Ко дакле укине једну од ових најмањих заповести и научи тако људе, најмањим ће се назвати у царству небесном, а ко изврши и научи, тај ће се велики назвати у царству небесном.

Поука. Христос сматра апостоле и ученике своје духовном светлошћу и позива их да просвете грешно човечанство; позива их, да упознају људе истинама божанске науке, и да лучу духовног препорода запале, како би иста људима увек светлила и служила као компас у животу и делању њихову. И апостоли свесни своје узвишене дужности делали су у смислу Христова позива, а после њих делали су а и данас делају апостоли истине и духовни просветници — свештеници. Но и поред њихова истинска рада, ми на жалост видимо, да је данашње друштво отровано свим пороцима затворило духовне очи своје, те се одало неумерном телесном уживању, сматрајући да је овај земаљски живот сврха и једина срећа човекова. Но сме ли и може ли човек одбацити духовну светлост, потребну за спасење душе своје и претпоставити земаљску срећу духовној срећи? Ако је икада требало духовне светлости, знајте, да је данас највише треба, када су стазе, којима људи ходе, покривене разним искушењима и пороцима и воде до гроба греховне таме, где падају људи као жртве своје сујете и гордости. Пегледајте само друштво и прилике у њему па шта ћете видети? Да се у срцима свију зацарила борба за личном коришћу и онај гнусни себичлук, који је сахранио све оне подстреке, који су у прошлости код старијих генерација умели да разбукте духовну светлост, која је осветљавала путове и показивала људима пороке, које су на стазама живота сусретали. И свесни тога одбаците и ви духовну таму и снабдите себе истинском светлошћу, те пођите средином ваших ближњих отпочевши дело духовног препорођења. Вршећи то, ви ћете наићи можда на отпор и борбу, али нека вас то ни за часак не поколеба, јер само путем борбе, која се базира на идеалној божанској науци, доћићете до истинске духовне среће и назваћете се великима у царству небесном.

Српска вероисповедна школа у краљевини Румунији школске 1920–21. године.

(Наставак.)

V.

Ова је школска година почела 15. септ. То је било за то, што је у то време тек био свршен курс. У ствари пак није се свуда почела ни до октобра и ако је за времена била издата наредба. Па и на почетку прве инспекције могло се наћи школа, да нису била сва деца свуда уписана и школа за право почела. А то је обична болест на селу. Док се кукурузи не оберу и док се не узоре, ретко да ће се дете уписати у школу. То често потпомажу чак и несавесни учитељи и немарни и млаки м. школ. одбори. А потпомажу тиме, што учитељ неће да изда списак неоправданих отсутника, чини му се да је много сваког месеца дваред пријављивати, а м. школ. одбори опет, што немају енергије, а многи и не знају и због којекаквих обзира, не могу да затраже списак од учитеља и да учине пријаву полит. поглаварству, па тако школа мора да пати.

У своје време издатом циркуларном наредбом покренуто је држање и полажење и поновне школе. Али за време прве инспекције, нису сва деца била уписана у поновну школу. То је било чак и при крају друге инспекције. Могла се само једна поновна школа прегледати. Поновна школа од увек је била као неко нужно зло. Народ је никад још није својски пригрлио. Па тако и данас стоји. Покрај тога још не гоне се довољно и не кажњавају родитељи, па за то се с њоме тако и натеже. Уз то још кад се узме у обзир да је последњи рат растројио и поновну школу као и све друго, онда није ни чудо што ето и данас још с њоме натежемо.

М. полит. поглаварства су се у главном доста добро одазивала са поступком према неоправданим отсутницима школским, када су им односни извештаји поднашани. Али бивало је и таквих полит. поглавар., који су чинили сметње. Замерали су на име некоји, што им се извештаји о неоправданим отсутницима школским подносе на српском језику — ћирилицом и тражили су, да им се подносе на румунском језику. Где су такови случајеви понављани, против таквих је полит. поглаварстава учињена пријава надлежној њиховој власти, а м. школ. одбори су упућени, да извештаје и даље подносе српски-ћирилицом. Али може се рећи у главном, да таквих случајева није било много.

Велику невољу трпе школе и настава школска, због немања уџбеника — потребних књига. Старе су књиге већ уништене, у колико их је још где било, а нове се не добијају. Прва количина приспелих књига, наручена још од прошле године, кад је стигла растурена је и подмирен је тек један мален део школа. Друга, јесенашња поруџбина, која је стигла крајем новембра, једва је након три недеље могла бити подигнута са станице и цензуре и тек је после празника божићних могла бити издавана. Но међу тим књигама нису добивене баш најглавније, нису добивене читанке за II., III. и IV. разр., те се због недостатка тих читанака осећа велика невоља. — Онда ни црквене општине све неће, а некоје и не могу да предујме потребан новац за исплату књига, те учитељи морају с натегом да прикупљају новац, који код појединца износи повеће свотице и тако једва доспевају да набаве некоје књиге. А то је све на штету школе и наставе школске, која треба иначе да је слободна од сваких препрека, па да се може правилно и снажно развијати.

(Наставиће се.)

Читуља

† Танасије Костић.

(Свршетак.)

Танасије Костић се родио 21. нов. 1854. год. у Ст. Шова (Бачка) од занатлијских родитеља. Основно школовање је примио у своме месту рођења, свршивши српску вероисповедну и чивутску школу. Четири разреда гимназије је свршио 1871. године у Нов. Саду. По свршетку гимназијска четири разреда ступи у учитељску школу сомборску и исту сврши 29. јуна 1874. године. Учитељску службу је започео у Бач-Фелдварцу 10. октобра 1874. године. Као учитељ фелдварски радио је до 1. фебруара 1897. када буде изабран за учитеља новосадског. У Новом Саду је служио од 1. фебруара 1897.—1. маја 1911. године, када је на молбу умировљен. Као умировљен учитељ новосадски живео је у Темишвару. По промени политичких прилика и по изласку кр. српских трупа из Темишвара и румунског дела Баната 1919. године, на позив надлежних фактора, прима се дужности епархијског школског референта-надзорника српских вероисповедних основних школа у краљевини Румунији, коју је дужност вршио до смрти.

Као учитељ био је свагда тачан, савестан и педантан до крајности. Није жалио труда ни муке само да повереној омладини пружи потребне основе знања, да их спреми да буду спремни за борбу живота и као Срби и као синови православне цркве и као људи.

Као надзорник школски био је исто тако тачан педантан и савестан до крајности. Није жалио здравља, само да учитеље почетнике изведе на прави пут да исти буду спремни у ванредним приликама у којима се налазимо, повереној омладини дати добре основе национално-религиозно-моралног живота. Умео је и знао је не сахате него дане проводити по селима где су по школама радили учитељи почетници, да их упути, да им сам практично разрађује поједине предмете у школи, само да би их боље спремио у тешком учитељском позиву.

Као Србин и члан заједнице од ране младости је учествовао у јавном животу и свагда се трудио да и на том пољу принесе своју лепту у корист Српства у бившој Мађарској. У автономном животу је од оснивања био члан српске народне радикалне странке.

Од младости почео се бавити књижевним радом — на педагошкој књижевности. Радови му се односе највише на методику и праксу школску те одбрану учитељских интереса. Разрађивао је и примењивао поједине методе за које је држао да би у нашим приликама школску наставу унапредиле. „Школски Лист“, „Јавор“, „Бачванин“, „Коло“, „Глас Народа“, „Браник“ и др. листови су изнели више ствари његових у почетку књижевног рада. Претежно је радио у „Застави“ од доба Јаше Томића. „Нови Васпитач“ је од доба покретања од 1888. г. до пред рат, у сваком броју доносио књижевне радове покојника. По доласку своме у Нови Сад са друговима оснива и ради на „Школском Одјеку“ 1906/7. године прима и уредништво „Школског Одјека“.

Од књижевних радова његових посебно су издати:

1. Таблица множења, садржавања и дељења за I. разред срп. нар. основних школа Н. Сад.

2. Таблица множења, садржавања и дељења за II. и све остале разреде срп. нар. основних школа Н. Сад.

Обе је књиге одобрио Школски Савет.

3. Поступак у настави првог читања и писања. Нови Сад 1909. год. (Учитељска књижница књ. II.)

4. Поступак у рачуну за III. разред осн. школа. Нови Сад 1909. Ш. С. бр. 257/270. из 1908. одобрио је као ручну књигу учитељима.

5. Наша букварска библиографија, Ср. Карловци 1903.

Са другом Ђоком Милићем учитељем новосадским спремио је превод „Рачунице“ за I., II., III., IV., V. и VI. разред народних школа од Др. Мано Беке-а. Те уџбенике је одобрио и Еп. Школски Одбор новосадски и Нар. Црквени Школски Савет, али их преводиоци нису, као добри Срби, хтели издати зато, што је мађарско Министарство Наставе тражило да се имена места у књизи наводе по мађарском језику.

Од дана излажења вредно је сарађивао на нашем „Гласнику“.

* * *

За национално просветни рад био је покојник одликован са више страна.

Похвално признање му је изрекао при ступању у мировину Епархијски Школски Одбор новосадски из седнице своје од 21. VI., 4. VII. 1911. год. под бр. 516/372. из 1911.

„За много годишње успешно службовање у школи и вредно деловање на пољу школске књижевности“ — Школски Савет му је издао 12/25. VIII. 1911. бр. ад Ш. С. 669/415. из 1911. — похвалну диплому.

Српска православна црквена општина новосадска, подарила му је из скупштинске седнице своје 1911. године скупоцени златан сат са ланцем.

„У знак признања за рад на националном и културном пољу“ Указом Њ. В. краља Петра I. од 6. VII. 1919. године, одликован је орденом Св. Саве V. степена.

Био је члан Епархијске Скупштине бачке као учитељ, и члан Епархијског Административног Одбора бачког, и Епархијског Школског Одбора темишварског.

Највеће признање је покојнику била љубав српскога народа са којим и за кога је покојник од рођења до смрти радио.

О ЛАГЕРУ СРБА ИНТЕРНИРАНИХ

за време светскога рата у Араду и о арадском српском гробљу.

(Наставак)

У јануару 1915. год. појавио се у лагеру трбушни и пегави тифус, и тада једва се оснивају два скромна шпитаља са 200 кревета за болеснике. Лекарску службу вршио је Др. Малић потпомогнут од неколико чланова интелигенције, који су са ретком пожртвовношћу гледали, да спасу своју браћу роду своме, али њихова добра воља беше слаба да замени силне недостатке, који беху око лечења болесника. Тешки болесници морали су лежати голи, покривени само са даском, јер чиста веша нису имали нити су га могли добити. У овом времену беху смртни случајеви опасно чести, на дан и 30 до 40.

Али тадањим власницима беше и ово нагло умирање интернираних — споро. Незадовољни беху, што је сваковрсна болест уништавала живот ових паћеника, већ су хтели убрзати истребљење „ове расе“ и са варварским поступцима својим према интернирцима.

Једна мајка српска дала је живот у овим казаматама маломе српчићу. Остављена сама себи, у прљавштини, без икакве неге умрла је у порођају. Синчић њезин без мајке дат је прадеди своме на негу, који је такођер био интерниран. Прадеда моли, преклиње ма $^1/_2$ литре млека дневно за своје праунуче али милости нема. Умро прадеда са праунучетом заједно. Ено их заједно сахранише у арадском доњем гробљу, у непосредној близини несрећне мајке. Прадеда од 101 год. и праунуче од 6 дана старо, беху подједнако опасни за велесилу Аустро-Угарску.

Ружица Божићева беше са своје четворо деце доведена у арадске казамате. Најстарије дете од 14 а најмлађе од 6 година старо. Цела ова несрећна породица лежала је од тифуса. Ружица изгуби прво дете. Хтела је испратити свога синчића до гробља и место дозволе — кундаци. Изгуби и друго дете и поново исти случај са кундацима. Очајна мајка у грозној ватри од тифуса и од ужасног бола утекне из казамате, остави преосталу децу у грозничавој ватри и сама болна упути се тражити гроб своје умрле дечице. И место тога нађе свој гроб. После 4 дана извадише је из бунара, где је удављена била. И два малишана пођоше наскоро за својом мајком и браћом. Ено у арадском доњем гробљу пет гробова, који нас подсећају, да је некада била Ружица Божићева и њезина породица. —

Кључар В. у једном одељењу ударио је Т. Ш. сабљом, да се ова сломила, а иза тога узео је тољагу и млатио као марву оне, који су се затекли у тунелу. Није се обазирао на то, да су људи тешко болесни и да нису могли изаћи на свеж ваздух, што је од њих захтевао кључар у сред циче зиме. —

Јасно је, да се на оваково поступање није нико смео потужити, јер би иначе прошао као и женске, које су се заплакале, када су угледале прву комисију из Беча, да долази к њима. Ове су женске биле после немилостиво злостављане.

(Наставиће се.)

Писма Српкињи Ј. П.

5.

Настављам о скромности. И ти си без сумње често наилазила — нарочито сад после европскога рата — на људе, који некако траже, да их свет за веће држи него што су у ствари. Нескромност њихова огледа се у свакој прилици. Трпају се свуда, хоће да наметну своје мисли и назоре — доста шупље — другима, размећу се на све могуће начине. Изгледа, као да је реч „скромност“ изостављена из речника данашњег „модерног“ друштвеног и породичног живота.

Колико ћу сретан бити, ако се ти и даље будеш на досадањи начин вежбала у тој лепој врлини, ако будеш свагда скромна и у срцу своме и у речи и у појави својој.

1. Буди скромна у речи. Један Светитељ рекао је: Има људи, који врло много држе о себи, чим се обуку у сјајну униформу, па узјаше каквог лепог коња. Ја мислим, да таквих уображених особа има и данас не само на коњу него још више међу пешацима а по највише међу дамама. Шта ти не

учине ове, само да би упале у очи! Експлоатишу блага и минералног и биљног и животињског царства. Из првог узимају драго камење, злато, прстење, минђуше и ланце за врат. Из биљног царства разне парфиме, природно и вештачко цвеће. Најзад из животињског перје и коже. Ако има у овоме нечег за похвалу и признање, онда исто припада за перје и кожу животињи а за униформу — рецимо кројачу.

Буди скромна у срцу своме! Размисли озбиљно, због чега би и могла да се уобразиш? Са телесне лепоте своје? А шта ће бити од тебе само за једну годину дана после смрти твоје? Због порекла? Не буди увреде, али ја велим, шта вреди слепоме, што му је отац видео? Шта нам користи ако су нам претци велики били а ми нисмо кадри да ступимо ни у стопе њихове? Због знања и способности? Са свим је свеједно, да ли је Господ неком дароваo 3 или 5 таланата; он мора дати рачуна о онолико, колико је примио. Носи ли она животиња са великим ушима злато или воду на својим леђима, то је, је ли, сасвим свеједно, та оно није њезино. Да ли да се уобразиш због врлина својих? У страху и трепету радимо на спасењу душе наше! И небо и земља се потресу кад и кад, па можемо ли ми бити сигурни, да ћемо остати стални у врлини?

Не уображавај се ни онда, ако те људи хвале. Похвала је као и сенка човечја. Час је мања час већа али никад није права слика, него увек карикатура. Па зар може бити неко толико малоуман, да се због сенке своје уображава?

2. Буди скромна у речима својим. Једном приликом потражио ме је један ћифта са неком молбом и приказао ми се овако: ја сам Н. Н. уметнички украсивач ногу. Извините, рекох, ово не разумем. Чиме се бавите? — Шијем ципеле. — А тако, дакле ви сте шуца? — Јесте, молим покорно.

Реци ми, какав је то човек, који се стиди чак и имена свога поштеног заната, који га храни? Ружно је, кад се неко размеће — просто лаже — да је био овде и онде, да познаје и овог и оног, да се дописује с овим и оним великим човеком, да му је отац богаташ а већ чика у Америци — сасвим природно — милионер и т. д. Такав разметљивац сам још није стекао никаквих заслуга или ако их је имао, биле су танке као конац а он их приказује као лађарско уже. Свако своје дело истиче као што хоће гуска да се истакне са својим летењем. Са великом лармом узлети али тек што стигне на неколико метара у вис, већ ју видиш како пада натраг у прашину. Као да те гледам, како би хтела да ме запиташ: Па зар не смемо никад да се похвалимо са својим јуначким делима? Како да не, смемо богме, кад год нас запитају; па онда када би причањем истих могли нешто добро учинити, или друге на добро подстрекавати; ну у сваком случају тако треба да приказујемо добра дела наша, да се види, да их искључиво милости и помоћи Божјој приписујемо.

3. Буди скромна у појави својој. Ходи да видимо, у чему се показује скромност код једне породице? Веле, да данас човек мора да репрезентира, хтео не хтео, мора да се покаже већим него што јесте. Ту су ти нпр. у првом реду станови, (да узмемо све онако, како је било пре реквирирања извесних делова тих станова). Сваки ти узима већи стан него што потребује, хоће да има већу комоцију, него што му то скромни приходи дозвољавају. Па онда облачење, о чему већ писах у прошлом писму. Када бих усмено казао то некој девојки, да буде скромна у облачењу, кадра би била, да ми се насмеје у очи. А богме не би јој шкодило, да је мало скромнија. Отац јој је већ месецима у највећој бризи. Дугови се множе а приход не бива већи. Са друговима својим само о повишењу плате, о скупоћи, о доплатцима добним и скупаринским разговара, држи анкете и учествује на банкетима — све без успеха. А жена и кћерка непрестано га узнемирују за нове хаљине. Шта ће бедник, трчи од немила до недрага да им учини по вољи; а кад их угледа у „модерно исеченим неукусним хаљинама“, жали, што је и један бањи дао за њих и пожели те хаљине у пакао, камо ће без сумње стићи и душе оних женских, које претераним, нескромним жељама својим пре времена у гроб сахране родитеља свога и не облаче се према сврси одевања.

Међу Евиним кћерима само је једна била у истини велика, лепа, чиста, отмена и славна — и та, пресв. Дјева Марија, благословена међу женама, назвала је себе „слушкињом Божјом“.

Што се више спустиш до ње, тим ћеш јој се више узвисити.

Дао би Бог да тако буде! Молим се Богородици, да ти буде у помоћи. Усрдно те поздравља твој искрени *)

Јеромонах Софронije.

*) У 15. реду овог писма под тачком 1. стоји: „Буди скромна у „речи“ место правилно у „срцу“, што се овим исправља.

О нашем листу.

Србин не заборавља једини српски лист у Румунији. Од последње објаве приложио је на „Гласник“:

Драгомир Свилокосић српски конзул у Букурешту, сада премештен за конзула у Каиро леја 500·—.

ПРИЛОЖНИЦИ СВ. ХРАМОВА НАШИХ.

ЗЛАТИЦА, набавка звона. Приложили су: 400 леја Ђока Шарунац; 300 леја Цветко Манчуљ; 250 леја Милош Вулић; по 200 леја Адам Славко, Марина Куглер и Никола

Чупић; 150 леја Ђорђе Алмажан; 120 леја Зора Панић; 110 леја Бошко Чизмаш; по 100 леја Васа Преда, Об. Димитрије Бодум, Николаје Јон, Ђока Кркуш, Гаврило Румун, Милан Томашевић, Ника Тукулија, Рада Адам, Бошко Ђурошевић, Сојка Јовановић, Ђорђе Тукулија и Франта Крепелка; 90 леја Тоза Чигуш; по 70 леја Младен Обрадовић и Тодор Цејку; по 60 леја Богдан Секулић, Крста Корња и Стева Алмашан; по 50 леја Милош Станковић, Ђока Угриновић, Ђока Преда, Тима Мартиновић, Мира Преда, Сава Чизмаш, Цветко Преда, Милан Јовановић, Милева Шарунац, Венца Буда, Парох Коста Лазић, Жива Бела, Савета Секулић, Ђорђе Секулић и Јула Кркуш; по 40 леја Спаса Адам, Франц Стеклих, Богдан Угриновић, Ферда Крпелка, Ђорђе Крајничан, Милош Алмашан и Лека Преда; по 30 леја Сава Фратој, Љуба Шарунац, Прока Адам, Љуба Мартиновић и Марица Никола; 26 леја Максим Ревка; 25 леја Мита Чигум; по 20 леја Вајко Шарунац, Ленка Јовановић, Даринка Мартиновић, Тима Корња, Коста Боћерег, Милош Боћерег, Мита Угриновић, Матеја Михај, Јоца Угриновић, Мартин Ројбан, Ђока Манчуљ, Даница Адам, Илија Бећа, Драгиња Чигум, Душан Шарунац, Јован Стехлих, Лука Шарунац, Тима Петковић, Лаза Петровић, Љуба Петровић, Матеја Чокањи, Милош Преда, Милош Шарунац, Душан Чигум, Миле Тукулија, Ђока Јанковић, Франц Стехлих, Александра Шарунац, Зарија Новаковић, Тима Шарунац, Ђорђе Корња, Милица Цејку, Никола Корња, Душан Новаковић, Ђорђе Будан, Јозеф Авлик, Лаза Кркуш, Вита Петровић, Тома Манчул, Милош Владисављевић и Мија Боћерег; 17 леја Милица Вулпија; 16 леја Сава Боћерег; 13 леја Миланко Корња; по 10 леја Лука Сурдуљ, Јован Буда, Венца Швајнер, Милош Ликерец, Љуба Преда, Сида Сурдул, Сава Корња, Тода Чокањел, Драгутин Радивојевић, Гаја Табан, Сојка Фратој, Бано Радосављевић, Куч Херинг, Васа Боћерег, Љубица Цејку, Цвета Табан, Зорка Томашевић, Пела Преда, Младен Андреић, Станислав Мартиновић, Влада Румун, Јозеф Пешица, Максим Даја, Ника Шарунац, Јован Богда, Сава Петковић, Ђорђе Симоновић, Јефта Алмашан, Тома Кркуш, Шандор Јовановић, Јула Јовановић, Жива Андреић и Олга Андреић; по 8 леја Васа Шаић, Живка Миленковић и Крста Владу; по 6 леја Милан Манчуљ, Јула Ђурашевић и Лаза Симоновић; по 5 леја Маца Манчуљ, Милица Боћерег, Зора Ташић, Маца Ташић, Стева Корња, Јова Симоновић, Илија Петровић, Васа Манојло, Душан Радивојевић, Тома Јанковић, Ђорђе Румун, Гаја Јовановић, Теза Петровић, Славко Мартиновић, Мита Гроздан, Гина Јовановић, Бланка Андреић, Сирбу Петар, Совика Крајничан и Глиша Тодоров; по 4 леја Паја Михајлов и Коста Угриновић.

Белешке.

УЧИТЕЉСКИ ТЕЧАЈ. У прошлом броју јавили смо, да министарство просвете не дозвољава отварање новог првог течаја за учитеље. Еписк. викар био је у Клужу и у Букурешту и покушао је да убеди меродавне а нарочито самога министра Ангелеску о потреби отварања још једног првог учит. течаја ну без успеха. Министарство просвете заузело је начелно становиште, да отварање нових течајева не дозвољава никоме па ни самим Румунима. Тражи се пут и начин, да се онима, који се пријавише за први течај, омогући, да се и поред горње забране посвете учитељском позиву.

ЕПИСК. ВИКАР вративши се из Букурешта затекао је позив у Београд, где 8. јула почињу преговори са делегатима Румуније о црквеним и просветним одношајима. Усљед тога позива отпутовао је 8. јула у Београд на неизвесно време.

ВЕНЧАЊЕ КРАЉА АЛЕКСАНДРА СА ПРИНЦЕЗОМ МАРИЈОМ.

(Наставак.)

Вију се хиљаде и хиљаде већих и мањих барјачића, испод којих се крећу огромни таласи људи, пуних узбуђења и расположења. И та уличка слика Београда необична је. У бујицу елегантних, као ваздух лаких и питореских тоалета Београђанки и по најлепших дама и девојака из свих покрајина, умешали су се живописни народни костими из Црне Горе, Македоније, Босне и осталих крајева. Босански бегови језде на својим ватреним вранцима у златним богатим оделима, широким Теразијама, не плашећи се јурњаве аутомобила и фијакера, и поносно посматрају лепотице по тротоарима, у живом разговору са каквим официром у новој униформи. Дивно су искићени и пристаниште и станица.

*

Разне свечаности у Београду приликом венчање:

6. јуна у великој сали Старога Двора, био је приређен гала ручак у част румунске краљевске породице.

На овај ручак, сем румунске краљевске породице, краљевских гостију, и целе свите румунскога краља били су позвани румунски министри Братјану и Лука, неколико чланова дипломатског кора са госпођама, министри Пашић и Нинчић са госпођама и председник Скупштине Рибар са госпођом. Број позваних на ручку био је сто.

На ручку Краљица Марија је имала дивну балску тоалету од златног броката, на глави је имала диадему од бриљаната, а преко груди ленту Св. Саве. Принцеза Маријора имала је белу тоалету, а око врата је носила скупоцену огрлицу од бриљаната и крупних смарагда. Принцеза је имала ленту Карађорђеве Звезде. Инфанткиња Беатрича трептала је сва у тоалети од златне тканине и са блиставом ешарпом у коси. Престолонаследниковица румунска имала је хаљину од сребрних тканица.

Гости су још били у двору када су певачи стигли и отпочели серенаду високој Вереници.

Опкољене кордонима жандармерије, обе стране Краља Милана улице, од сата до радње Дифранкове и почетка Краља Александра улице пуниле су се још од 8 часова у вече светом, који је хтео да види поворку певача. Било је дуго чекати, али је свет, већином дошао од стране, показао упорно стрпљење да сачека до краја и види ову прву ноћну свечаност.

Људи су се стискали све више, тако да је било тешко издржати, и одједном једна млада девојка срушила се онесвешћена. Одмах су дотрчали

жандарми и писари, пренели девојку у санитетска кола, која су стајала на углу улице и однели је кући.

Други, практичнији, поседали су по ивици тротоара и тако чекали долазак поворке.

Око 10½ часова појавила се од сата поворка. Напред је ишао вод жандармерије на коњима са исуканим сабљама, а за њим војна музика. После музике ишао је Нушић са неколико чланова одбора, један ред сокола са запаљеним буктињама и 6 застава певачких друштава.

За заставама су долазила певачка друштва, и то прво женске, па онда мушки. Било је око 1000 певача.

Са обе стране поворке певача ишао је шпалир од сокола, који су носили запаљене фењере обојене црвено, плаво, бело и жуто, те је поворка необично лепо изгледала.

После певачких друштава долазила је још једна војна музика и одред жандарма на коњима.

Цела ова поворка са разнобојним фењерима, који су као две сјајне кривудаве пруге ишли преко Теразија ка Двору, осветљење тробојних сијалица, многи лампиони са монограмима вереника, мале пирамиде изнутра осветљене, све је то имало чаробан изглед, и давало утисак једне слике из „Хофманових прича“.

Када је поворка певача стигла пред Двор, на средњем балкону првог спрата Старог Двора појавио се Краљ са вереницом и певачи су их поздравили узвицима: „Живели!“

На балкон су потом изашли краљица Марија и краљ Фердинанд, престолонаследник и престолонаследниковица румунска, војвода од Јорка, инфант и инфанткиње од Шпаније, принц од Удине, принцеза Илеана и принц Никола.

И краљица и принцезе биле су у сјајним балским тоалетама, тако да је балкон, засипан светлошћу раскошних лустера из сале, трептао од блиставих материја и драгога камена.

Хиљаду певача пред Двором, под хоровођством Сташе Биничког, запевало је поздравну песму узвишеној вереници, чије је речи написао Стеван Бешевић и компоновао Бинички.

После поздравне песме певачи су отпевали румунску и српску химну.

Краљица Марија нагла се и на српском рекла:

— Ја вам благодарим.

Одушевљено клицање и махање шешира одговорило јој је на те речи.

Непрестано се клицало њој и румунској краљици, српском и румунском краљу.

Одједном је неко узвикнуо:

— Живео кум! . . .

— Живео, живео! заорило се са свих страна.

На балкону војвода од Јорка осмехнуо се. Неко му је дошануо да њега поздрављају.

7. јуна свечано је отворена изложба ручних радова разних женских друштава из целе земље као и појединих особа, коју је приредило Београд. Женско Друштво. На првом спрату школе у три собе смештени су радови из Босне и Херцеговине, који представљају велику историјску и етнографску вредност.

Почевши од скупоцених и лепо израђених босанских ћилимова па до најситнијих везова све се преливало у злату и свили, све је рађено управо мајсторским рукама. Ради тога је пажња посетилаца највише и намењена овим радовима, од којих је већ одмах велики део распродан.

У првој соби налази се четири прекрасне столице, које је израдио Марко Додер из Коњице у Херцеговини. Све четири у лепим шарама престављају разне мотиве из народне историје; ту су изложени још разни предмети од сребра и злата, који су израђени у разним шарама и у разним мотивима. У другој соби изложени су, у главном, радови Лауре Ландау из Сарајева. Особито је леп њезин свадбени поклон Краљу Александру и Краљици Марији, поклон, који се састоји из две веома лепе и успеле слике Краља и Краљице, израђене на лепом платну.

У трећој соби изложени су разни предмети сарајевских резбара Букиа и Кабиља. Ту су лепе табакере од сребра и злата и други разни предмети већином турских и оријенталних мотива. Цело ово босанско-херцеговачко одељење изложбе представља праву уметничку вредност.

На другом спрату има неколико архитектичких радова скулптора М. Коруновића и С. Ђорђевића.

У великој сали изложени су разни ручни радови марљивих жена и девојака из Сев. Далмације и Острва, затим радови муслиманских жена из Сарајева, затим дођу радови опет муслиманских под именом Харемски вез. Сви радови веома су лепи и укусни те за једног етнографа представљају огромну научну вредност.

Велику историјску и етнографску вредност представља неколико радова из околине Дубровника, чији мотиви потичу из 16. века, а и они сами прилично су стари. Те је радове изложила Народна Женска Задруга у Дубровнику.

Поред ових радова из кршне Далмације долазе на ред радови из Јужне Србије, који представљају једну засебну скупину.

Ту су радови из свих места у Јужној Србији. Заступљен је Битољ. Охрид, Дебар, Прилеп, Тетово, Ђаковица, Скопље, Приштина, Пећ, Призрен. Сви су радови лепи и више национално-историјског карактера.

Радови из Земуна, Вуковара, Панчева, Новог Сада, Загреба, Вировитице заслужују такође похвалу.

Пред многобројном публиком, одржала су се на ушћу Саве у Дунав 7. јуна веслачке утакмице.

У утакмицама учествовали су клубови из: Осека, Нов. Сада, Сплита, Сушака и Загреба. Први је стигао чамац Осека.

Друга трка била је утакмица морских јола. Учествовала су свега два клуба Сплит и Сушак. На овој је утакмици Сплит однео победу.

Трећа трка била је утакмица тркачких чамаца са по два веслача са завосним веслима. Трку је добио Н. Сад.

За онај свет, који је остао у вароши изводиле су у шест часова по подне комбиноване војне музике јавни концерат на новој музичкој трибини на Теразијама.

У вече у 8 часова отпочела је свечана представа у новој згради Народног Позоришта у част венчања Краља.

На представи изведене су три слике из народног комада, које приказују живот трију наших покрајина: Србије, Босне и Хрватске, и једна слика из двеју великих опера Фауста и Хофманових Прича.

Министар Просвете Светозар Прибичевић отворио је 8. јуна пету Југославенску изложбу ликовних уметника.

Једна од најлепших манифестација приликом свечаности несумњиво је реви трупа, који је приређен на Бањици 8. јуна. У двору се завршавао свадбени ручак, када су позвати гости већ прилазили за Бањицу. На Бањици су биле спремљене нарочите трибине за госте. До 4 и по сата били су дошли сви чланови владе, Братјану, Лука, маршал Д'Епере и војвода Степановић, који су од публике били нарочито одушевљено поздрављени.

У 5 сати појавили су се Румунски Краљ и Краљ Александар на коњима са војводом од Јорка, принчевима Каролом и Николом, војводом од Удине, Кнезом Арсеном и Принц Павлом. У колима Викторија а ла Домон за њима су ишли мати и млада Краљица. Краљеви су прво обишли све трупе, које су биле постројене дуж бањичкога поља. Кад су стигли пред трибине, почео је реви трупа. Прво је прошла коњица Краљеве Гарде, за њом пешадија Краљеве Гарде, питомци Војне Академије и подофицири. Те две групе су биле предмет нарочитих овација. Кад се појавио пук Румунског Краља, 25. пеш. пук, Краљ Фердинанд се у пратњи ђенерала Хацића ставио на чело свога пука и дефиловао поред Краља Александра.

Трчећи корак пешадије је био изванредан. Артиљерија и коњица су оставили особити утисак својом дисциплином, пуним редом и лепим изгледом група. Пред крај ревија појавила је се цела ескадрила аероплана. Ескадрила је на великој висини над Бањицом правила ратне фигуре, а реви је завршила ниским летом поред Краљеве породице.

Чим је завршен дефиле, Румунски Краљ је пришао Краљу Александру и честитао му најсрдачније на одличном изгледу војске. Министру војном ђенералу Васићу и команданту параде ђенералу Љуби Милићу Румунски Краљ је изјавио, да јуначка српска војска увек чини најбољи утисак.

Публике је на Бањици било неколико хиљада и сви су полазак младог Краљевског пара врло срдачно поздравили. Краљ Александар и Краљица Марија сели су одмах у аутомобил и први отишли са ревија праћени клицањем грађана, официра и војника. У том тренутку је баш извела и коњица Краљеве Гарде јуриш. За Краљем су отишли и други гости. Реви је завршен око 7 сати.

8. јуна изведене су на Тркалишту Дунавског Кола Јахача велике трке. Свет је у масама притиснуо сва седишта и све просторе на тркама, интересујући се нарочито за други део, а то су витешке игре Сињских Алкара.

(Наставиће се.)

Захвала.

На указаном саучешћу у жалости нашој поводом смрти родитеља нам пок.

ТАНАСИЈЕ КОСТИЋА

нар. учитеља, епарх. шк. референта,

молим пријатеље покојникове и наше да приме срдачну захвалност.

Темишвар, 29. VI /12. VII. 1922.

За породицу:
СЛОБОДАН КОСТИЋ.

Син Антона Новотнија

ЗВОНОЛИВНИЦА
И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ
КОЗА ЗА ЗВОНА
У ТЕМИШВАРУ-ФАБРИЦИ

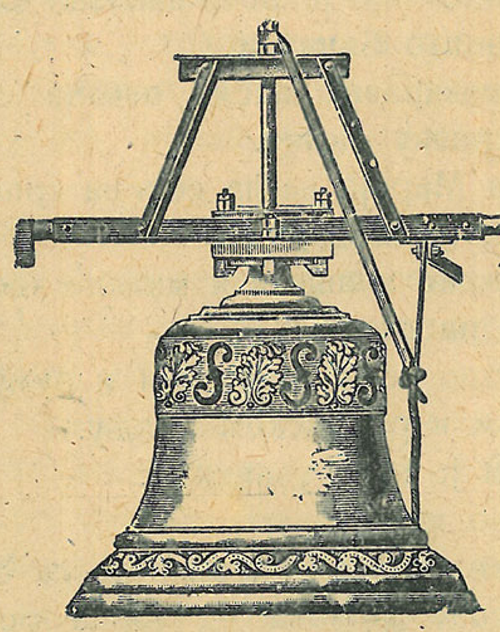

Прорачун бесплатно и франко.

Браћа Чендеш, Тимишоара. 105а